

Gasten houden

Halverwege de jaren zestig gingen veel Texelaars gasten houden. Badgasten. Eilanders en overkanters verbaasden zich over de onderlinge cultuurverschillen.

Onze buurvrouw verhuurde ook. Zij vertelde haar gasten altijd dat ze vanaf de boot met de bus richting De Koog moesten gaan. Maar sommige dachten luchthartig dat afstanden op zo'n eiland nooit lang konden zijn.

'Oh, dat kleine stukje lopen wel we, hoor!' Na een paar kilometer sjouwen met koffers langs de Pontweg zagen ze hun vergissing in.

Wij waren als buurkinderen geobsedeerd door de buitenlanders die elkaar afwisselden in de appartementjes naast ons. Zo hadden mijn broertjes een keer kennis gemaakt met Fransen. Gierend van de pret renden de jongens naar huis. 'Mama, wij kunnen Frans praten! Kom mee!' Ze stoven weer naar buiten om het voor te doen.

'Ooievaar!' riepen mijn broertjes. En de Fransen antwoorden zwierig met: 'Au revoir!' Duits leek voor de meeste Texelaars ook geen probleem. Een Duitser vroeg aan een meisje de weg, maar ze wist het niet. Dus antwoordde ze beleefd: 'Ik weet het neit.'

Bij een vriend thuis hielden ze kampeeders op het erf. Deze toeristen kenden niet alle gewoontes van hun gastheren en dat was maar goed ook.

De vader en zoons van het Texelse boeregezin pisten namelijk zelden op de wc, maar in een afvoergootje achter huis. Dat was handiger en zo deden ze het al jaren. De familiebenaming voor deze plek was 'het prutgootje'.

De kampeeders, onwetend van dit gebruik, goten hun aardappels af in deze afvoer. Daar is niks mis mee, maar op een dag zag de boerin dat de kampeermoeder per ongeluk de piepers uit haar pan liet vallen. De vrouw viste de aardappels uit het gootje en deed ze weer terug in de pan. De boerin zei niks, maar bij het avondeten vertelde ze het verhaal gniffelend aan haar man en kinderen.

Mijn ouders hadden eerst geen plek voor gasten, maar in 1974 verhuisden we naar iets ruimers. Anderen verhuurden hun woonhuis en bivakkeerden zelf een week of tien met hun gezin in de stal. Maar mijn vader was trots op zijn nieuwe huis en zei beslist: 'Wij gaan niet de *hiile seumer* met negen man in het kalverenhok!' Hij verbouwde dat hok voor de verhuur. Het eenvoudige onderkomen trok veel trouwe gasten. Elk jaar kwamen ze terug. Een klein jochie had zijn eigen reden om blij te zijn met deze vakantie. Hij ontdekte namelijk mijn moeders wasmachine in de bijkeuken, een voorlader. Zijn moeder had een bovenlader. Het ventje zat op een omgekeerde emmer een uur lang verheerlijkt naar het ruitje met voorbij kantelend wasgoed te staren. Mijn moeder riep hem altijd als ze de machine aanzette. Wanneer er bij het jongetje thuis over de zomervakantie werd gesproken riep hij altijd opgetogen: 'Ik wil naar Texel, bij mevrouw Witte naar de was kijken!'

Mijn vader had een flinke groentetuin. Als de kroppen sla goed waren, moesten we tegen de klippen op sla eten, voordat het doorschoot. Onze gasten deelden in deze overvloed.

Een paar stadse vrouwen kirden: 'O heerlijk, echte onbespoten sla van de boer!' Mijn vader was helemaal geen boer, maar zij scheerden alle Texelaars over een kam.

Stiekem ginnegapten wij om hun euforische blijdschap. Wij waren gewend om het ongedierte, dat ook na het wassen altijd nog in de sla zat, koelbloedig op de rand van ons bord te leggen. Maar wat zouden de stadse dames straks doen met de naaktslakjes en bladluis tussen die o zo heerlijke onbespoten slablaadjes?

Hoe interessant mijn vader de badgasten ook vond, het cultuurverschil bleef. Zelf kwam hij zelden van het eiland af. 'De boot is me ver zat.'

Marianne Witte, april 2012